

Nyreligiøsitet og diakoni

Av Arne Tord Sveinall

Det er ikke som før, og det har det da heller aldri vært. Likevel vil jeg tro at ikke minst en del lærere sukker første del av denne setningen når lille Ole kommer med uttalelser av typen:

– *Kan du bevege deg på astralplanet, lærer?*

– *Ikke kjeft, jeg kan vel ikke noe for at jeg er født i det stjernetegnet . . .*

– *Bikkja er død, men jeg tror jeg kommer til å møte den igjen i et annet liv. . .*

Det er noe med spørsmålstilingen som er ny. Nyreligiøsiteten har gjort sitt inntog. Ikke det at jeg tror vi skal overdramatisere dette. Det tror jeg ikke de forskjellige nyreligiøse grupperinger fortjener. En del av dette er nok medieskapt.

Men likevel

Selv om en god del av de nyreligiøse bevegelser fra 70-tallet har gått dukken, og selv om sikkert mange av de nåværende også er som døgnfluer å betrakte, så er det mer interessant å se på hva som har skjedd med folketellingen, hvordan kulturen er i ferd med å foreta en aldri så liten dreining. Ikke dramatisk, og ikke slik at det er så veldig merkbart.

Men likevel

Ukebladene som jo er folkereli-giøsitetens beste speil, synes å ha fanget opp noe av dette. Det er ikke langt mellom artikler om spiritisme, okkultisme, reinkarnasjon, tarot-kort og egyptiske pyramider. De fleste leser disse artiklene, trekker litt på skuldrene, rister litt på hodet, og tror vel ikke så mye på det....

Men, man kan jo ikke utelukke det heller, sier mange.

Jeg tror det er i ferd med å skje noe med mennesket, med verdioppfatninger, og dermed også med de diakonale utfordringer.

Reinkarnasjon

Egentlig synes jeg ikke det er så rart at en havner her. Alternativene er ikke så mange i folks bevissthet om hva som skal skje etter ens død. Den ateistiske materialismens påstand om at resten er støv og taushet var «in» på 60-tallet, men ikke siden. Kristendommens syn blir for mange for skremmende, fordi det handler om en historie som slutter med Guds dom. Heller ikke sies det noe om at en skal få en sjanse til... Reinkarnasjonstroen gjenstår, og den heller altså da 14% av den norske befolkning til – i følge ukebladet Hjemmet. (Vel å merke av dem som tror på et liv etter døden – og det er de fleste).

Takk for sist, sier man – var ikke det da vi arbeidet sammen

på en russisk bondegård like før revolusjonen? Oppstår kriser i livet, går man til en reinkarnasjonsterapeut som forsøker å finne problemet for 3-4 liv siden, og så setter man «Bortreist på ubestemt tid» på gravsteinen. Man tror nemlig at man skal få en sjanse til. Eksempelene er kanskje satt litt på spissen, men de er virkelige nok.

Hva så? Mennesket må jo få tro hva de vil. Selvsagt, men det er naturlig å tenke høyt omkring hva som kan komme til å skje med mennesket i dette. Hvordan vil det være å være menneske med reinkarnasjonstroen?

Man er utviklingsoptimister, sier man innenfor New Age. Det neste liv kommer til å bli bedre enn dette. En teoretisk setning som man har arvet fra teosofien, og som jeg tror blir for teoretisk for de fleste. Kanskje er reinkarnasjonstanken spennende for førstegenerasjonsteoretikeren, og knapt nok det. Teorien skal snart krype ned i kroppen og ut i livet. Da er jeg overbevist om at det alvorlige spørsmål til seg selv kommer til å bli: Skal tro hva dette livet bør handle om forat det neste livet skal bli bra? Man er inne i de angstfylte krav til seg selv før man vet ordet av det.

Diakonien med sin oppstandelsestro skal ikke mangle opp-

Forts. side 15

BØKER

**Randi Bratteli,
Liv Wergeland Sørbye**

SORGEN OG LIVET

En vakker bok var det første jeg tenkte da jeg fikk den i hendene.

I første del lar Randi Bratteli oss møte pårørende til åtte mennesker som er døde av ulike årsaker. På en stillferdig måte blir vi kjent med mennesker som har mistet en av sine aller nærmeste. Noen er rammet av plutselig død; en familie mister et spedbarn, en annen sin voksne sønn i ulykke. Andre er forberedt på tapet gjennom lengre tids sykdom; en mor mister sin AIDS-syke sønn, en eldre kvinne blir alene etter at mannen lenge har vært pleiepasient. Hvert møte gjør inntrykk. Vi får et innblikk i ulike ytre hendelser og i tankene og følelsene bak. Her er mye til ettertanke – og til gjenkjennelse.

Likevel savnet jeg mennene i disse møtene. De fleste var kvinner. Menneskes fravær ble også til ettertanke.

I annen del av boka tar Liv Wergeland Sørbye opp en del av de følelsesmessige og praktiske sider ved den situasjonen de pårørende kommer opp i. På en fin måte knyttes trådene tilbake til flere av de menneskene vi møter i starten av boka. Vi får hjelp til å forstå deres situasjon og reaksjoner i en større sammenheng. På en konkret og enkel måte gis mange viktige råd og mye nyttig informasjon. Det kan f.eks. være viktig å ta sovetabletter, da god søvn gir krefter til å møte sorgen, mens andre tabletter tvertimot kan hindre sorgprosessen. Liv Wergeland Sørbye drøfter også vanskelige temaer som selvmord ved alvorlig sykdom, krybbedød, omsorg ved AIDS m. fl.

Her er faglighet på sitt beste: Helsearbeiderens kunnskap og erfaring på et vanskelig område formidlet i et dagligdags språk og på en lettfattlig måte.

Helt avslutningsvis savnet jeg en konkret oversikt over de større organisasjoner og foreninger som tilbyr sørgende spesiell hjelp. Jeg var nylig selv i kontakt med en mor som mistet et hjertesøkt spebarn. Informasjon om f.eks. foreningen «Vi som har et barn for lite» eller «Sorgtjenesten» i Oslo hadde ikke nådd henne. Men kanskje ligger en slik oversikt utenfor bokas rammer?

Randi Bratteli sier i bokas forord at hun etter sin bok «Videre alene» fikk en enorm respons. Mennesker fra alle kanter av landet ringte og skrev til henne. Hun fikk innblikk i mange skjebner. «Jeg ble forfordet over hvor lukket menneskene er når den store katastrofen rammer oss», skriver hun.

«Sorg, liksom eleven, må få avløp så den ikke graver ut bredene». Dette gamle meksikanske ordtaket siteres av Tore som vi møter i boka og som sitter alene igjen med to tenåringsdøtre. Det er vel det denne boka ønsker å bidra til; at sorgen må få større rom og døden et tydeligere ansikt i vår kultur.

Forts. fra side 7

gaver i møte med den kommende reinkarnasjonstro – dersom den da kommer til å slå om seg.

Det svake mennesket.....

(og det er vi alle fra tid til annen) har lite å hente innenfor nyåndeligheten/nyreligiøsiteten. Det blir stilt for store krav, både emosjonelt og intellektuelt. «Det var ikke noe bål å bli varm ved, der», sa en avhopper forleden. «Det handlet bare om min egen innsats».

Riktignok er det mange som tiltrekkes av såvel nyreligiøsitet som New Age, og som i utgangspunktet ikke har fått sitt liv til. Det er likevel ikke med det sagt

at resultatet blir så bra.

Den kristne kirke er for mange mennesker verdens eneste fristed for den som ikke har fått sitt liv til. Det er bare den kristne kirke som stiller spørsmålet: Hvem er du? Jeg mener med det å si at mennesket skapt i Guds bilde og frikjøpt i Kristus har sin verdi i sitt vesen. All nyreligiøsitet, New Age etc. stiller spørsmål av typen: Hva har du prestert? Det er dypest sett bare den kristne kirke som driver diakoni, fordi den består av mennesker som er akseptert, og som ikke behøver å bruke sin energi til å tilfredsstille guddommer, streve vettet av seg for å komme seg ut av reinkarnasjonens sirkel, men som heller kan omsette denne energien diakonalt.

Det skal bli litt av hvert å gjøre dersom dette slår omkring seg. Eller sagt på en litt annen måte. Kanskje er det ikke den hyperaktiviserte diakoni som betyr så mye, men først og fremst den menneskelige bevissthet om at det her eksisterer en instans – den kirkelige diakoni – som hverken er opptatt av chakrapunkter, Kundalini, aura eller astralplan, men som er opptatt av en selv slik en virkelig er – uten masker eller forestillinger.

Hva gjør så diakoniens folk med dette?

Man leser to bøker:

Romarheim: Kristus i vannmannens tegn – og Grootius: Mot en ny tid? Kritisk søkelys på New Age – og så behøver man ikke lese mer, bortsett fra å stikke innom nærmeste Narvesenkiosk fra tid til annen og kjøpe tidsskriftet «Det ukjente» – slik at man er informert om hva som skjer i det okkulte landskap.

Det er tilstrekkelig.

Resten handler om å være diakon og diakoniarbeider i en rett bibelsk forståelse av hva det vil si.